

8

TÜRKÇE

- MEB ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUN
- MEB'İN HAZIRLADIĞI ÖRNEK SORULARA BENZER SORULAR
- TARAMA ŞEKLİNDE HAZIRLANMIŞ DENEMELER
- ÖZGÜN VE NİTELİKLİ SORULAR

19
380
DENEME
SORU

LGS

DENEMELERİ

Hazırlayanlar

Özcan YAVUŞ
Bilal YILMAZ
Alper KUMTEPE
Bülent AVCI

ISLEYEN
ZEKA

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK-TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

8

TÜRKÇE

- MEB ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUN
- MEB'İN HAZIRLADIĞI ÖRNEK SORULARA BENZER SORULAR
- TARAMA ŞEKLİNDE HAZIRLANMIŞ DENEMELER
- ÖZGÜN VE NİTELİKLİ SORULAR

19 DENEME
380 SORU

LOGS

DENEMELERİ

Hazırlayanlar

Selim AKGÜL
Binnur YILMAZ
Ahmet ÖZTÜRK
Emine AKMAN
İlay Aybala YILDIRIM
Kıymet YANMAZ

İSLEYEN
ZEKA

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK-TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir. Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978-605-250-241-9
171019-B1

Yayın Koordinatörü
Selim AKGÜL

Yazarlar
Komisyon

Editör
Merve ER

Dizgi
İşleyen Zeka Dizgi Birimi

Basım Yeri

İŞLEYEN ZEK A YAYINCILIK

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak, No: 3/C-D
Ostim, Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0850) 302 20 90 • (0549) 814 44 13

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla “İşleyen Zeka Yayınları” olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım eksenli çalışıyor, konu anlatımlarında ve sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları” olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “yörünge serisi, tüm dersler konu anlatımı, tüm dersler soru bankası, yaprak test ve denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları”nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dilekleriyle...

Selim AKGÜL

Yayın Koordinatörü

selimakgul@isler.com.tr

Bu testte 20 soru vardır. Önerilen süre 40 dakikadır.

1. I. Dilimizin sözlü ve yazılı kullanımında akıl almayacak yanlışlar yapılıyor. Kurallarına uygun, doğru ve düzgün konuşulmuyor Türkçe. İlköğretimden yüksek öğretime kadar okullarımızda görülen Türkçe yetersizlikleri, üniversite öğrencilerimizde bile sık sık göze çarpan sözlü ve yazılı anlatım kusurları, bozuk cümleler ve söyleyiş yanlışları, bir dilekçe yazarken yapılan yanlışlar, resmî yazışmalarda göze batan anlatım kusurları, basın yayın organlarındaki akıl almaz özensizlikler, sokak ve caddelerde bulunan tabelalardaki yabancı kelime hastalığı... Türkçemizin geleceği için önemli bir tehlike oluşturmaktadır.
- II. Günümüzde Türkçe, neredeyse ana dilimiz olduğunu unutturacak ölçüde yabancı kelimelerle dolduruluyor. Sorunların belki de en önemlisi, dilimizin kamuoyu önündeki kullanımında görülen "Türkçeden kaçış" diyebileceğimiz süreçtir. Basın-yayın kuruluşları ve bir kısım aydınlar, çok güzel karşılıkları bulunsa da yabancı kelimeleri kullanmaktan sanki olağanüstü bir zevk alıyorlar. Türkçe konuşmaktan kaçınanlar kamuoyu oluşturmuş görünüyor. Bu durum dilimiz için büyük tehlikedir.
- III. Bugün Türkçenin bilim dili olarak yetersiz olduğu öne sürülüyor. Eksik yanları elbette vardır ve bu her dil için söz konusudur. Peki böyle bir durumda yapılması gereken şey, dilimizi tümüyle bir kenara atmak mıdır yoksa kendi olanaklarıyla onu geliştirmeye ve zenginleştirmeye çalışmak mı? Yetersiz ve eksik diye dilimizi kendi kaderine bırakırsak, Türkçe bir bilim ve kültür dili olarak nasıl ve ne zaman gelişecektir? Hiç düşünülmemeyen ve gelecek açıdan büyük tehlike oluşturan sorun burada. Eğer dil duyarlılığı ve dil bilinci bakımından sorumsuzluk böyle sürerse Türkçe 14. yüzyıldaki durumuna düşecektir. O zamanlar bilim dili Arapça, kültür dili Farsça idi. Türkçe sadece halk arasında konuşuluyor ve halk edebiyatı sanatçıları tarafından kullanılıp yaşatılıyordu.

Bu üç metinden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçe, bir bilim dili olarak dünya dillerinin çok gerisinde yer alır.
 B) Basın-yayın organları Türkçeye yeterince hâkim olmadıkları için dilimiz yok olma tehlikesi yaşamaktadır.
 C) Türkçe, kendisine gereken önemin verilmemesinden kaynaklı birçok güncel sorun ile boğuşmaktadır.
 D) Okullarda Türkçenin yeterli ve doğru öğretilmemesi yabancı kelimelerin dilimizi istilasını arttırmıştır.

2. I. Kafam her an bir konu bulmak için bin bir çeşit şeye müracaat ediyor.
 II. Bazen onlara yeni ve güzel kıyafetler buluyor.
 III. Sen otur ye, ben yatarken kendim bir şeyler bulur, yerim.
 IV. Bir türlü bulamadım okulun ismini desem inanır mısınız?

"Bulmak" kelimesi numaralanmış cümlelerde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Cezaya uğramak B) Temin etmek
 C) Seçmek D) Hatırlamak

3. Yaşar Kemal, Anadolu'nun binlerce yıllık kültüründen beslenerek yazdığı büyük ve modern romanlarla kıtalar aşmış bir yazardır. Kitaplarının yurt dışındaki baskısı 40'tan fazla olmuş ve pek çok ödül almıştır.

Bu metinde altı çizili söz grubu yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı değişmez?

- A) birçoğumuzun başarılı bulunduğu
 B) dünyanın dört bir yanında tanınmış
 C) her kesimden insan tarafından çok beğenilen
 D) özgünlüğü yakalayabilmiş

4. Nasreddin Hoca, fıkra büyüteci altında kusurlarımızı yüze çıkararak yaman bir bilgedir. Gerçekleri çekinmeden söyleyen, doğru yolu eğri yoldan gösteren tok sözlü kişidir. Nasreddin Hoca bu yüzden yalnız bir ad, bir fıkra, bir espiri olarak önem kazandığı için çoğumuz yaşadığı çağı, hayatını sormayız bile... Ama o da bir insandır, onun da bir hayat hikâyesi vardır.

Bu metinde geçen "fıkra büyüteci altında kusurlarımızı yüze çıkararak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eksiklikleri meydana çıkarmakta fıkrayı bir araç olarak kullanan
B) Eleştirilerini yaparken sözünü kimseden sakınmayan
C) Çok küçük aksaklıkları bile büyütüp toplumu rahatsız eden
D) Fıkralarıyla toplumun yaralarına parmak basan

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde karşı anlamlı ikilemeler birlikte kullanılmıştır?

- A) Kötülükler memlekete kök saldı
Fitnelik fesatlık arttı çoğaldı.
B) Çalkalandım, çok bulandım, çok taşтым
Gide gide bir deryaya ulaştım.
C) Başımdan geçeni bir bir anlattım
Ne yanlış söyledim ne yalan kattım.
D) Zengin fakir aynı hana
Pencereden bakar gider.

6. I. İnsanı yıpratır ihtiyarlık değil, zihni ve bedenî hareketsizlik, tembelliktir.
II. Zamanında bir adım atmayan tembel, sonradan yüz adım atmak zorunda kalır.
III. Tembellik dünyada en büyük şeyin israfıdır; hayatın israfı.
IV. Çalışmamak hem vücuda hem ruha hem de bilince zarar verir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve III. B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.

7. Sabah hep aynı saatte kalkıp aynı katı kuralları olan ve hiçbir inisiyatif kullanmadığımız iş yerlerimize gidiyoruz. Birbirinin aynısı binalarda çalışıyor, aynı ışıkta trafiğe takılıyor. Yollar dümdüz, sokaklar geometrik, tabelalar hep milimetrik olsun istiyoruz. Saçlarımızı hep aynı tarafa tarıyor, her gün aynı renkli çatıları olan aynı renkli evlerin önünden geçiyoruz. Kırk yıllık fırınımız ekmeği biraz farklı yapsa kızıyor, "Salatalıklar boy boy olsun." diyoruz. Koyunların kürklerini Japon ağaçları gibi kırıyor, çocuklarımızın resimlerini bir inşaat projesi gibi ölçüklüyor. Ağaçların hep aynı büyüklükte elmalar vermesini, karpuzun kolay taşınabilmesi için kare yetiştirilmesini, yemek masasındaki tabak, çatal ve kaşıkların simetrik olmasını diliyoruz. Neredeyse göğe dayadığımız bir merdivenle bulutları bile cetvelle düzelterek, hizaya sokacağız. Bizim zevksizliğimizden nasibini almayan kalmayacak. Öyle değil mi?

Bu metinde yazar aşağıdakilerin hangisinden şikâyet etmektedir?

- A) Her gün aynı şeyleri yapmaktan
B) İnsanın çirkin gördüğü her şeyi değiştirme isteğinden
C) İnsanoğlunun hayattaki her şeyi kendi beklentileri doğrultusunda yönetme isteğinden
D) Şehir hayatının sıkıcılığından

8. (I) Büyük yazarımız Ömer Seyfettin, Hasan Yalçınlar'ın atası olarak, Türk edebiyatında yapılmış en keskin aydın eleştirisini estetik bir düzlemde bu kitapta dile getiriyor. (II) Kitap 1922 yılında basılmış. (III) Gerçek bir yazarın, ait olduğu toplumun içinde bulunduğu tehlikeli durumu, zekice bir aydın sorumluluğuyla anlattığı bu roman okuru, dağılan koca bir imparatorluğun hüznü, acı veren karanlık yıllarına götürüyor. (IV) Her şair ve her yazarımızın, her aydınımızın ibretle okuması gereken kitap...

Yukarıdaki cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Dünyanın denizleri ve okyanusları, plastik atıkların istilas ı altında. Her yıl 500 milyar ila 1 trilyon arasında naylon poşet üretiliyor. Bunların üretimi esnasında 200-400 milyon varil petrol kullanılır sa dünyanın ve denizlerin temiz kalması mümkün mü? Bu miktar 2,5 milyar arabanın bir yılda kullandığı yakıt a eşit. Yaşamın ve varlığımızın kaynağı olan suyun kirleniyor olması bizim de kirleniyor olmamız anlamına geliyor.

Deniz canlıları da ekosistemdeki kirlenme ve bozulmayla birlikte tükeniyor. Oysa denizlerden elde edilen canlılar, insanlara her yıl 90 milyon ton gıda sağlıyor. Üstelik dünya üzerinde yaklaşık 1 milyar insan balıkçılığa bağımlı bir hayat sürdürüyor. Bu kirlilik 1 milyar insanın geçimini de tehdit ediyor.

Bu metnin anlatımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nicel verilerden yararlanılmıştır.
B) Açıklama yapılmıştır.
C) Özne ifadeler kullanılmıştır.
D) İkilemelere yer verilmiştir.

10. Çocuk romanı dendiğinde akla ilk gelen kitaplardan biri İtalyan yazarı Edmondo De Amicis'in (1846-1908) yirmi beş dile çevrilen ve ona büyük bir şöhret kazandıran "Çocuk Kalbi" romanıdır. Bu eser ülkemizde sayısız baskı yapan, Tebliğler Dergisi ile okullara önerilen ve neredeyse üç kuşağın yakından tanıdığı bir başucu kitabı olmuştur. Dilimize ilk tercümesi 1926 yılında İbrahim Alaeddin Gövsa tarafından yapılan roman, tam bir metin olarak Ayşe Uyguner tarafından ancak 2004'te çevrilmiştir. Roman popülerliğini günümüzde de korumaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde sözü edilen eserle ilgili kesin olarak söylenebilir?

- A) Yazarın en önemli romanı olduğu
B) İlk tercümesinin Türkiye'de yapıldığı
C) Ülkemizde birçok kez baskısının yapıldığı
D) Ülkemizde en çok satılan çocuk romanı olduğu

11. (I) İnsanın yaşamında ve kişiliğinde ana dilinin çok önemli bir yeri vardır. (II) Dili yeterli düzeyde olan kişiler genellikle daha sağlıklı ilişki kurarlar, hayatta daha çok başarılı olurlar. (III) Kendi dilini iyi bilip düzgün kullanmanın önemli bir yararı da yabancı bir dili öğrenmeyi kolaylaştırmasıdır. (IV) Türk edebiyatının tanınmış şairlerinden Yahya Kemal'in "Türkçe ağızda annemin sütüdür." diyerek yücelttiği, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın ise "Türkçem benim ses bayrağım" diyerek hem yücelttiği hem de kutsallaştırdığı dilimize bugün gerekli özeni gösteriyor muyuz? (V) Gerçekten, etkili bir yabancı dil öğretiminin alt yapısını, iyi bir ana dili eğitimi oluşturur.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi düşünce nin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi ayraç içerisinde verilen tutum ya da davranışla uyuşmaz?

- A) Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır. (Önlem)
B) Ayağını yorganına göre uzat. (Dengeli yaşam)
C) Pilavdan dönenin kaşığı kırılınsın. (Pes etmeme)
D) Herkes kârının rengine boyanır. (Hoşgörü)

13 ve 14. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

Zaman paha biçilemez bir kaynaktır. Belirli bir ritimde anlamsızca akıp gider. Geçen zamanı geri döndüremeyiz. Zaman demokratik bir biçimde paylaşılan bir kaynaktır. Hepimizin günde 24 saati, her haftada 7 günü

vardır. Zamanı satın alamayız, biriktiremeyiz, ödünç alamayız, çalamayız, hiçbir şekilde değiştiremeyiz. Tek yapabileceğimiz şey sahip olduğumuz zamanı en iyi şekilde değerlendirmektir. Einstein vücudumuzun algıladığı zamanın duvardaki saatin gösterdiği zamana göre daha hassas olduğunu fark etmiştir. Vücudumuzun algıladığı zamana “beden günü” denilmektedir. Bunun başlangıcı, saatin bulunduğu zamandan çok daha eskilere,

canlıların gelişiminin derinliklerine ulaşmaktadır. Beden saatinin kontrol mekanizmasının, beyin hipotalamus bölgesinde olduğuna inanılmaktadır. Beden saatini gözlemleyenler beden kimyasındaki düzenli değişikliklerin bağımsızlık sistemini, kalp atışını, kan dolaşımını düzenleyen yedi günlük ritimden söz etmektedirler. Demek ki tek takvim, kaynağını astronomik olaylardan alan duvardaki takvim değil. Ehrat’a göre eğer iç ritimimizi iyi kullanmazsak sıkıntı çekeriz. Öğleden sonra uyuklamaları, pazartesi sendromu hatta uyku bozuklukları ve depresyon duvardaki saatle vücudumuzdaki saat arasındaki uyumsuzluğun sonuçları olabilir.

13. Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Eğer vücudumuzdaki saatle duvardaki saat uyumsuz olursa uyku bozuklukları, depresyon, öğleden sonra uyuklama gibi olumsuz sonuçlarla karşılaşırız.
- B) Hayatımızdaki tek takvim, kaynağını bilimsel olaylardan alan takvim değildir.
- C) Vücudumuzun algıladığı zamanın duvardaki saatin gösterdiği zamana göre daha hassas olmadığı bilim adamlarınca kabul edilmiştir.
- D) Zaman herkese eşit bir biçimde paylaştırılan paha biçilmez bir kaynaktır.

14. Bu metindeki altı çizili fiilimsilerden hangisinin türü diğerlerinde farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

15. I. Zihinsel gelişimleri geriden gelmektedir.

- II. Burada düzenli ve disiplinli bir eğitim programı ve bol tekrar en önemli faktördür.
- III. Down sendromlu bebekler istisnalar olmakla beraber yaşlılarından daha yavaş büyürler.
- IV. Bu gerilik yaş ilerledikçe daha belirgin olarak gözükmemekte ancak uygun eğitim programları ile çocuklar pek çok başarıya imza atmaktadırlar.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde sıralandığında cümlelerden hangisi en sonda yer alır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

16. Yahya Kemal Beyatlı, edebiyatımızın göz bebeği olma yolunda emin adımlarla ilerliyor.

Aşağıdakilerden hangisinde virgül (,) bu cümledeki işlevi ile kullanılmıştır?

- A) Bize sevgiden, hoşgörüden, merhametten bahsetmeni isteriz.
 B) Evet, kırk seneden beri Türkçe derece derece Türkleşiyor.
 C) Uzun saçlı adam, bize doğru yaklaşarak adres sordu.
 D) Bu akşam Yalova'ya gidiyor musun, diye sordu.

17. Beyniniz bir bilgisayar gibidir; deneyimlerinize ilgili sürekli yeni veri alır ve onları anlamanıza yardım eder. Bunu yapmak için beyninizin farklı bölümleri bilgi işlemenin farklı kısımlarını idare etmeye programlanmıştır. Örneğin, beynin bir bölümü duyuşsal verileri idare ederken diğeri düşüncelerinizi düzenleyip öncelik sırasına koyabilir ve üçüncü bir bölüm de düşüncelerinizi duygusal tepkilere dönüştürebilir. Bu bölümlerin hepsi beyindeki bilgi akışını kontrol etmeleri için birbirleriyle etkileşim kurar.

Beyninizin tüm kısımları düzgün bir şekilde birbirleriyle çalıştığında içinde bulunduğunuz dünyayla ilgili bilgileri kolayca ve doğru bir şekilde işleyebilirsiniz.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Beynimiz genelde bilgiyi nasıl işler?
 B) Beynimizde bir şeyler yanlış gittiğinde neler olur?
 C) Beynin farklı bölümlerindeki iletişim sistemi neden bozulabilir?
 D) Beynin yanlış işlediğinin belirtileri nelerdir?

18. Bir kitaplıkta Türkçe, fen bilimleri, sosyal bilgiler, matematik, İngilizce branşlarına ait kitaplar ve branş denemeleri bulunmaktadır. Kitaplıktaki bu kitaplar ile ilgili bilinenler şunlardır:

- Branş denemelerinin hepsi aynı raftadır.
- İngilizce kitapları baştan ikinci sıradadır.
- Kitaplık 5 bölmelidir ve alttan 2. rafta sosyal bilgiler kitabı vardır.
- Fen bilimleri kitaplarının altında ve üstünde branş kitapları vardır.
- Sadece 1 rafta 2 çeşit branşın kitapları vardır ve bunlar sosyal bilgiler ve Türkçe kitaplarıdır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine kesin ulaşılabilir?

- A) Matematik kitapları 1. raftadır.
 B) İngilizce kitaplarının altında fen bilimleri kitapları vardır.
 C) Türkçe kitapları 5. raftadır.
 D) Denemeler fen bilimleri kitaplarının altındadır.

19. Ek olan -ki kendinden önceki kelimeyle bitişik yazılır. Bağlaç olan ki ayrı bir kelimedir. Kendinden önce ve sonra gelen cümleleri bağlar ve ayrı yazılır.

Bu kurala göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde ki'nin yazımı yanlıştır?

- A) Yarın ki maça katılmayacağını belirtti.
 B) Türk dili, dillerin en güzellerindendir; yeter ki bu dil şuurla işlensin.
 C) Öyle bir bağırımdım ki sesimden ben bile korktum.
 D) Tam köşeyi dönüyordum ki babasını gördü.

20. Aşağıdaki tablo Türkçenin üç yıllık soru ve konu dağılımlarını gösterir.

**Üç Yıllık Türkçe
LGS Konu – Soru Dağılımı**

Konular	2013 – 2014 LGS		2014 – 2015 LGS		2015 – 2016 LGS	
	1. LGS	2. LGS	1. LGS	2. LGS	1. LGS	2. LGS
Kelimede Anlam	3	2	3	2	3	2
Fiilimsi	3	1	2	–	2	2
Cümlede Anlam	3	4	1	2	3	2
Paragrafta Anlam	6	7	8	8	8	7
Cümlenin Ögeleri	2	1	1	–	1	2
Fiilde Çatı	–	1	–	1	–	2
Söz Sanatları	1	1	1	1	1	1
Yazı Türleri	–	1	1	1	1	1
Cümle Türleri	–	1	–	2	–	2
Yazım Kuralları	1	1	1	1	1	1
Noktalama İşaretleri	1	–	1	1	1	1

Bu tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Üç yılda da noktalama işaretleri ve cümle türleri konularından çıkan toplam soru sayıları eşittir.
 B) Cümle türlerinden 2013'te hiç soru çıkmamıştır.
 C) Üç yılda da paragrafta anlam konusunda soru sayısı 6'nın altına düşmemiştir.
 D) Söz sanatları konusunda, çıkan soru sayısında artış veya azalma olmamıştır.

1. Bir bilgiyi açıklamak, bir konuda görüş ve düşünceler geliştirmek ya da bir görüşü savunmak için yazılan bilimsel içerikli yazılara "makale" denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olabilir?

- A) Eğitim-öğretim süreçlerinin vazgeçilmez parçası olan ölçme ve değerlendirme, eğitim programlarının önemli öğelerinden biri ve son aşaması olarak kabul edilmektedir. Analitik düşünme (bir problemi çözmek için sistematik düşünme) yeteneğine sahip, problem çözme becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmek için eğitimde ölçme ve değerlendirmenin, etkin bir biçimde uygulanması gerekmektedir...
- B) Günümün aslında çok iyi geçtiğini söyleyebilirim. Sabahın altısında, okula gitmek için uyandım. Hazırlıklarım yarım saat kadar sürdü. Eşim de bu saatlerde uyandığı için kahvaltıyı birlikte yaptık. Sonrasında işe gitmek için birlikte evden ayrıldık. Her zaman yedi buçukta gelen otobüs ortalıkta görünmediğinden geç kalmak üzereydim...
- C) Hemen her akşam eve içim sıkkın dönüyorum. Niçin? Bunun yanıtı yok. Bir işim mi sarpa sardı? Bir yerim mi ağrıyor? Birisiyle mi çatıştım? Hayır... Sadece içim sıkkın. Belki siz de benim gibisiniz. Belki herkes, bütün vatandaşlar böyle, nedensiz bir bunaltı içindeler... Hayır hayır, bu üzüntülerin nedeni mi yok dedim? Evet, nedeni yok ama nedenleri var...
- D) Yağmur yağıyordu, pis pis yağıyordu. Bu havada ancak yapabilecek bir şey bulanların, bulduklarını yapabilenlerin canı sıkılmazdı. Bense gazetenin bilmecesini de çözmüş bulunuyordum. Bu kara gün pazar, başka türlü geçirdi...

2. Ankara'daki bir fen lisesinin 9-A ve 9-B sınıflarından Dilek, İsmail, Şule, Hülya ve Metin isimli öğrenciler hafta sonu izinlerini Keçiören, Mamak, Yenimahalle, Altındağ ve Çankaya'da oturan ailelerinin yanında geçirmek amacıyla cuma günü tören sonrası ulaşım aracı olarak okul servisi, banliyö treni, metro, dolmuş ve belediye otobüsünden birini kullanmışlardır. Bu kişilerin sınıfları, gittikleri ilçe ve kullandıkları ulaşım aracıyla ilgili bilinenler şunlardır:

- Şule, Altındağ'da oturan ailesinin yanına gitmiştir.
- Hülya, ailesinin yanına dolmuşla gitmiştir.
- Ailesinin yanına okul servisiyle, metroyla ve belediye otobüsüyle gidenler 9-A sınıfındadır.
- 9-B sınıfından Dilek'in ailesi Keçiören'de oturmaktadır.
- Metroyu tercih eden Metin'in ailesi Mamak'ta oturmaktadır.

Bu bilgilere göre kişilerden hangilerinin hem sınıfları hem bindikleri ulaşım araçları hem de gittikleri ilçe kesin olarak bellidir?

- A) Hülya-Şule B) Hülya-Metin
C) Şule-Dilek D) Metin-Dilek

3. I. Yıllar geçti sapan ölümsüz iz bıraktı toprakta
Yıldızlara uzanıp hep seni sordum gece yarılarında
- II. Çatı katlarında bodrum katlarında
Gölgelendi gecemi aydınlatan eşsiz lamba
- III. Hep Kanlıca'da Emirgân'da
Kandilli'nin kurşunî şafaklarında
- IV. Seninle söyleşip durdum bir ömrün baharında yazında
Şimdi onun birdenbire gelen sonbaharında

Yukarıdaki dizelerin hangisinde fiilimsi görevinde bir kelime kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4. "Domatesler büyüdü." cümlesinde "büyüdü" kelimesi çekimli bir "fiil"dir ve cümlenin yüklemidir. "Büyüyen domatesleri topladı." cümlesinde ise "büyüyen" kelimesi fiil anlamını korumakla birlikte sıfat görevinde olduğu için "sıfat-fiil"dir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmamıştır?

- A) Dinlediği müzik onu çocukluk yıllarına götürdü.
B) Dönülmez akşamın ufkundayız, dizesini ilk kez dedesinden dinlediği.
C) Armağan, duymak istemeyeceği sözü kendisine söyletmezdi.
D) Güneşli günlerde dışarı çıkıp temiz hava almayı çok severdi.
5. Öznel anlatım, tartışılabilen kişisel görüşler içerir. Nesnel anlatım ise kişisel görüşlerden uzak, kanıtlanabilir yargılarla oluşturulur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki metinlerin hangisinde öznel bir anlatıma başvurulmuştur?

- A) Kargalar bulmaca çözebilir, diğer hayvanlara kurnazlıklarıyla yardım edebilir ve birbirleriyle iletişim kurabilirler. Bazı kargalar, yiyecekleri çalındığı için hırsızları yiyeceklerinden uzaklaştırmak amacıyla, sanki yiyecek saklıyormuş gibi rol yaparlar.
B) Kargalar, rakiplerinin yiyecekleri gizledikleri yeri izleyerek, rotayı akıllarında tutarak, sonrasında da geri gelerek onların gömülerini kazıp çıkartabilirler.
C) Sincaplar da yiyeceklerini saklarlar, ama onlar kargalar kadar akıllı değildir. Fındıklarının yüzde 75'ini unuturlar ama saklama sırasında farkında olmadan milyonlarca ağaç dikerler.
D) Bütün bunlar kargaları sevmenizi sağlayamazsa başka hiçbir şey sağlayamaz. Bu kuşlar kendi başlarına birer dâhidirler. Onların varlığından korkulmaması gerek, aksine onlara herkes saygı göstermeli.

6. Ramazan ayında ibadetlerimiz ile ruhumuzu doyurmaya çalışıyoruz. Ancak oruç ile nefsimizi terbiye etmeye çalışırken iftar sofralarımızı terbiyeden habersiz tutuyoruz. Lüks otellerde ve restoranlarda ailecek yaptığımız iftarlar hoş bir anı olarak kalsa da bir çorba ile doyduğumuz ve geriye kalan yemeklerin çöpe gittiği gerçeği değişmiyor. İsrâf, yoksulu, zor durumda olanı anlamaya çalıştığımız Ramazan ayında maalesef azalmıyor.

Aşağıdaki görsel ve afişlerden hangisi bu metinde yakınılan durumla ilgili değildir?

7. Bu kitabı yazmamda bana bir şeyler öğreterek yardımcı olan tüm dostların isimlerini bir sayfada toplanmış bulacaksınız. Kaynakça bölümünde alıntı yaptıklarımın yanı sıra (,) alıntı yapmamış olmama rağmen (,) bu kitabı yazarken (,) bende birtakım fikirlerin oluşmasına katkıda bulunan (,) konuyla ilgili okuduğum kitapların isimlerini de yazdım.

Yukarıdaki metinde ayraç içerisinde verilen virgül (,) işaretlerinden hangisinin kullanımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. Günümüzde çevre kirliliği, tüm gezegeni etkileyen boyutlara ulaşmış durumdadır. Dünyanın birçok bölgesinde insanlar, çevre felaketine karşı korumasız yaşamaktadır. Hâlbuki insanoğlu gelişimini başlangıçta doğal çevre ile uyum içinde sürmüştür. Ne yazık ki teknolojik gelişmelerin hızlanması ve insanların daha çok para kazanmak hırsıyla doğanın dengesi bozulmuş, insanlar yaşadıkları çevreyi asfalt ve beton mezarlığına dönüştürmüştür. Bunun sonucunda basit doğa olaylarından yağmur veya karın olağan yağışı bile büyük şehirlerde felaketlere neden olmaktadır.

Buna göre aşağıdaki felaketlerden hangisinin oluşumunda insan unsurunun etkisi daha azdır?

- A) Akşam saatlerinde başlayan ve aralıksız devam eden sağanak yağmur Sürmene'den Beşköy'e kadar tüm yolların kapanmasına neden oldu. Mahalle yollarının da yer yer kapanması Sürmene, Köprübaşı ve Beşköy Belediyesini alarma geçirdi.
- B) Büyük Okyanus'ta 30 metreye kadar yükselen dalgalar sahilleri yerle bir etti. Deniz dibindeki deprem ya da yanardağların patlamasından meydana geldiği söylenen bu dev dalgalara karşı uyarı ağları da işe yaramıyor. Bu dev dalgalar, Endonezya'da bir adanın tamamını kapladı ve iki bin kişinin yaşamını yitirmesine neden oldu.
- C) Yağışların etkisiyle Çin'in birçok bölgesinde barajlar yıkıldı. Harekete geçirilen askerî birlikler setleri yıkarak sel sularının yerleşim yerlerine yayılmasını önlemeye çalıştılar. Sel, eylülün ortasında da Meksika'nın Çiapas eyaletinin Valdivya köyünü yok etti.
- D) Dünyadaki sel baskınlarının verdiği zararlar ürkütücü boyutlara ulaştı. 240 milyon kişiyi etkilediği söylenen yaz selleri, resmî açıklamalara göre şimdiye kadar iki binin üzerinde insanın ve sayısı bilinmeyen diğer canlıların yaşamlarını yitirmelerine neden oldu.

9. Robert Coltway, alman bir arkeologdur ve Babil'in Asma bahçelerinin peşinde kazılar yapar. Önce surları bulur ve Babil'in Asma bahçelerini bulduğunu zan eder ama yanılmıştır. Kazılarda bulunduğu 25000 tabletin hiçbirinde Babil'in Asma bahçelerinin ismi bile geçmez. Çünkü Babil'in Asma bahçeleri yoktur.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisiyle ilgili yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) İrk, millet adlarının yazımı
- B) Birden fazla kelimededen oluşan özel isimlerin yazımı
- C) Birleşik fiillerin yazımı
- D) Benzeşme ses olayının gösterilmemesi

10. Öykülerimdeki insanlar yürümeli, el sıkışmalı, kavgayı göze alabilmeli, yargılamalı, isyan etmeli ama yaşamın sihirli güzelliğinden gözlerini ayırmadan yeni sevgiler ve dostluklar da edinmeli. Kendi özeleştirisini yapabilmeli, dünyaya açık olmalı ve bütün bunları okurlarım iliklerinde hissetmeli. Yaşamdan öykülerime, öykülerimden yaşama koşmalı; varlıklarına yeni güzellikler taşımalı.

Bu metinde geçen "iliklerinde hissetmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benliğinde özümsemek
- B) Yakınlık duymak
- C) Yadırgamamak
- D) Yadsımamak

11, 12 ve 13. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

Evlerde herkesin belli koltukları vardır. Sofrada herkes aynı sandalyeye oturur, kesinlikle herhangi bir akşam yerlerini de değiştirmezler. İsteyen okur, bunu deneyebilir.

Mağaralarda yaşadığımız çağlardan bu yana hepimizin kendimize ait alanları ve bölgeleri oldu ve bunları savaşarak savunduk. Gündelik yaşamımızda kendi alanımıza sıklıkla girilmeye başlandı, mağara devrinde olduğu gibi birbirimize saldıramadığımız için fazlasıyla gergin olabiliyoruz.

Hayvan dostlarımız da kendilerine ait alanlar oluştururlar ve o bölgeye diğer hayvanların girmesini istemezler. Köpeklerin koku alma duyusu insanlara göre yaklaşık yüz kat daha fazladır. Parklarda her ağacın altında durup azar azar çişlerini yapan köpekler aslında kendi bölgelerini işaretleme çabasındadırlar. Yine kediler, büyük akrabalarının yaptıkları gibi ağaçlara sürünerek bölgelerini kokuyla belirlemeye çalışırlar. Böylece "Zamanında suradan bir arazi kapatamadık." duygumuzun, aynısının hayvanlarda da olduğunu görmüş oluyoruz.

Tarafsız bir yere yemeğe gittiğinizi düşünün, masa otomatik olarak ikiye bölünür. Yarısı sizin, yarısı da karşınızdaki arkadaşınızdır. Onun bölgesindeki tuzluğu isteyin ve yemeğinize dökün fakat geri vermeyin, kendi bölgenize koyun, iki dakika sonra arkadaşınızın tuzu alıp zaten deniz suyu kadar tuzlu olan çorbasını tuzladığını ve tuzluğu tekrar kendi bölgesine koyduğunu göreceksiniz.

11. Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masada yemek yenirken herkes kendi sandalyesine oturmalıdır.
- B) İnsanlar genetik olarak mağara döneminde yaşanan kimi özellikleri devam ettirirler.
- C) Hayvanlar kendilerine ait alanları farklı yöntemlerle belirler.
- D) Herkesin kendisine ait kendisine özel bir alanı vardır ve bu alana müdahale edilmesini kimse hoş karşılamaz.

12. Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Yazar düşüncelerini sorular yoluyla ortaya koymuştur.
- B) Karşılaştırmalardan yararlanılmıştır.
- C) Örnekler sıralanmıştır.
- D) Öznel ifadelere yer verilmiştir.

13. Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hayvanlar oluşturdukları özel alanlara başkasının girmesinden hoşlanmaz.
- B) Mağara devrinde insanlar özel alanlarını savuşturarak korurlardı.
- C) Özel alanlarımıza müdahaleyi sonlandırmak en doğal hakkımızdır.
- D) Günümüzde insanların özel alanlarına yapılan müdahale onları gerginleştirmektedir.

14. I. Metin

Çözüm odaklı insanlar bir işe başlamadan önce o işle ilgili karşılarına çıkabilecek sıkıntıları, zorlukları peşinen kabullenirler. Yaşadıkları sorunları çözmek için sonuna kadar uğraş verirler. Bu sayede çalışmaları sırasında morallerini asla bozmazlar ve sabırla çalışarak işlerini başarıyla sonuçlandırır. Hevesi çabuk geçen insanlar ise ilk zorlukta işten sıkılır, yeni bir işe başlamak isterler. Böyle davrandıkları için de genellikle başarısız olurlar.

II. Metin

Hikâye olay, kişiler ve mekân yönüyle sınırlı bir türdür. Onun bu özelliği sayfa sayısına da yansır ve bu nedenle çoğunlukla hikâyeler üç beş sayfa olur. Bu nedenle kişiler ve olaylar derinlemesine ele alınamaz. Bir roman ise yüzlerce sayfadan oluşabilir. Romanda olay, mekân ve kişiler ayrıntılı bir şekilde ele alınır. Kişiler fiziksel ve ruhsal bakımdan ayrıntılı biçimde tanıtılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Örneklere yer verilmesi
- B) Karşılaştırmaya başvurulması
- C) Tanımlama yapılması
- D) Kişileştirmeden yararlanılması

15. (I) Şairler kitapları satılmadığı ya da az satıldığında bugün olduğu kadar gocunmuyor, yayınevleri de bunu bugün olduğu kadar şairin başına kakmıyordu. (II) Şiir, doğası gereği küçük yayınevlerinde daha az renkli olduğu için az satılan dergilerde hayat buluyordu. (III) Has şiirden, iyi şiirden uzak düştükleri, popüler şeyler yazmaya başladıkları vehmine (kuruntusuna) kapılıyorlardı. (IV) Bugün öyle değil, ne kadar satarsan o kadar değerlisin. Şiirin doğasına aykırı olsa da böyle bu.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Şairler daha mutluymuş eskiden, hatta birdenbire çok satılmaya başlayanlar kendilerine kuşkuyla bakıyorlardı.” cümlesi getirilirse metindeki düşünce akışı bozulmaz?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

16. • Dünya haritasını gümüş bir tabaka üzerine 70 bölüm hâlinde bugünkü hâline oldukça benzeyen bir şekilde çizmiştir.
- Orta Çağ'da bilinen ilk coğrafyacılarından biri olan El İdrisi 1099 ile 1166 yılları arasında yaşamış, ömrünü keşfetmeye adanmıştır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orta Çağ'ın bilinen ilk coğrafyacılarından olan El İdrisi 1099-1166 yılları arasında yaşamış olup Dünya haritasını gümüş bir tabaka üzerine bugünkü hâline oldukça benzeyen bir şekilde çizmiş ve ömrünü keşfetmeye adanmıştır.
- B) Gümüş bir tabaka üzerine 70 bölüm hâlinde Dünya haritasını günümüzdeki şekline oldukça benzer bir şekilde çizen El İdrisi 1099 ile 1166 yılları arasında yaşamış ve ömrünü keşfetmeye adayan Orta Çağ'ın bilinen ilk denizcisidir.
- C) Orta Çağ'ın bilinen ilk araştırmacılarından olan El İdrisi 1099-1166 yılları arasında yaşayıp Dünya haritasını gümüş bir tabaka üzerine günümüzdeki şekliyle bire bir şekilde çizmiş ve ömrünü keşfetmeye adanmıştır.
- D) Gümüş bir zemin üzerine Dünya haritasını günümüzdeki şekline oldukça benzer bir şekilde 70 bölüm hâlinde çizen El İdrisi, ömrünü keşfetmeye adayan Orta Çağ'ın bilinen ilk denizcisi olup 1099 ile 1166 yılları arasında yaşamıştır.

17. Her insan emsalsizdir. Her insanın kendine özgü bir iç evreni vardır. Her insan kendi iç evreni içinde sonsuz zenginliğe sahiptir. Ne var ki çoğu kez bu emsalsizliği görmez, insanları birbirine benzer ---- içinde algılarız. Kişi kendisine bu kalıplar çerçevesinde ---- başladı mı, kendisiyle ilişki kuramaz. Bu anlamda kendisiyle ilişkisi ---- insanın gerçek anlamda kimseyle ilişkisi olamaz.

Bu metinde boş bırakılan yere sırasıyla hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) özellikler, görmeye, sorunlu
- B) kalıplar, bakmaya, olmayan
- C) sorunlar, düşünmeye, bulunmayan
- D) duygular, algılamaya, başarılı